

Rozwój społeczny dziecka a konformizm

21 grudnia 2012

Rozwój społeczny oznacza nabywanie umiejętności zachowania się zgodnie ze społecznymi oczekiwaniami, a więc między innymi kształtowanie się postawy konformistycznej. Stawanie się istotą uspołecznioną opiera się na trzech powiązanych ze sobą procesach socjalizacji. Są to: uczenie się zachowań aprobowanych społecznie, pełnienie ról społecznych, rozwój postaw społecznych. Aby stać się uspołecznionym, dziecko musi nie tylko wiedzieć, jakie zachowanie jest aprobowane, ale musi także swoje własne zachowanie dostosować do aprobowanych kierunków zachowania, co siłą rzeczy wiąże się w znacznym stopniu z konformizmem.

Początek kształtowania się postawy konformistycznej (lub nonkonformistycznej) wiąże się ściśle z początkiem kontaktów społecznych. Reakcje społeczne dzieci w stosunku do innych dzieci rozwijają się w drugim roku życia. Nie należy jednak lekceważyć okresu niemowlęctwa. Pierwsze rzeczywiste znaki, że niemowlę zauważa inne niemowlęta występują między 4 a 5 miesiącem życia. Badania wykazały, iż istnieje wpływ wczesnych zachowań społecznych na późniejszy rozwój; dzieci zbyt uzależnione od matki mają później trudności w osiągnięciu samodzielności, a niemowlęta, którym pozwala się robić to, co im się podoba trudniej dostosowują się do regulaminów szkolnych lub reguł zabawy w późniejszym wieku. W drugiej połowie 2 r. życia dzieci traktują zabawę jako środek do nawiązywania kontaktów społecznych. Współdziałają ze swoimi towarzyszami zabaw, modyfikując swoje zachowania dostosowując się do ich działań. Tym samym możemy już mówić o zachowaniach konformistycznych.

Właściwie w każdym okresie życia ludzie znajdują się pod wpływem grupy społecznej, z którą pozostają w stałym związku.

Wpływ ten jest najsilniejszy w dzieciństwie i we wczesnej fazie adolescencji-czyli okresie największej plastyczności psychicznej.

W okresie przedszkolnym dziecko najwięcej czasu spędza z rodziną, doświadczenia przeżywane w domu są najważniejsze, a pragnienie aprobaty rodziców jest u dzieci w tej fazie bardzo silne. Mimo to wiek przedszkolny jest jeszcze fazą silnie indywidualistyczną.

Począwszy od 7 roku życia naciski grupy stają się ważniejsze, a jej wpływ zwykle silniejszy od wpływu nauczycieli, czy rodziców. Wiąże się to z pragnieniem dziecka, aby być akceptowanym przez grupę. W tym wieku można zaobserwować u dzieci wysoki stopień konformizmu. Istotną rolę w tej fazie odgrywa wrażliwość dziecka na aprobatę i dezaprobatę społeczną. Pragnąc towarzystwa innych dzieci, pragną również aprobaty dla swego sposobu ubierania się, mówienia i zachowania. Jeśli powstaje konflikt między standardami obowiązującymi w domu, w szkole i w grupie, dzieci bez wahania wybiorą grupę rówieśniczą. Pragnienie uwagi i aprobaty jest związane z poczuciem niepewności i nieadekwatności, jak również, z takimi cechami jak nieśmiałość zazdrość, zmienność nastrojów. Im bardziej dzieci są pewne siebie, tym mniejsze prawdopodobieństwo, że zechcą pozbyć się własnych zainteresowań i potrzeb, na rzecz grupowych.

Analizując wykres obrazujący stopień konformizmu w różnych fazach dzieciństwa można stwierdzić, że między 8 a 9 rokiem życia poziom konformizmu nieznacznie spada, aby między 9 a 10 rokiem życia znów się podnieść. Gwałtowne zmiany następują między 10 a 11 rokiem życia, kiedy to stopień konformizmu wyraźnie spada, aby równie szybko i gwałtownie wzrosnąć między 11 a 13 rokiem życia. Te drastyczne zmiany wiążą się oczywiście z burzliwym okresem dorastania.

Dojrzewanie często nazywane jest także fazą "negacji" lub „braku równowagi”. Często możemy zaobserwować w tej fazie

wyżej opisany już antykonformizm- przede wszystkim w stosunku do osób dorosłych. Jednocześnie zmiany zachodzące w obrazie samego siebie, powodujące spadek samooceny silnie wpływają na zwiększenie pragnienia akceptacji wśród rówieśników.

Wszystkie dzieci przekonują się wcześniej lub później, że grupa społeczna ocenia je i akceptuje na podstawie gotowości lub zdolności do dostosowania się i spełniania jej oczekiwań. Dzieci starsze, u których potrzeba akceptacji jest największa często przejawiają nadmierny konformizm, mając nadzieje, że takie właśnie zachowanie zapewni im oczekiwaną aprobatę. Często jednak okazuje się, że takie dzieci zostają odrzucone przez grupę ze względu na to, że uważane są za słabe, bez własnej opinii, bez tzw. „kręgosłupa”. Nadmierny konformizm powoduje poza tym utratę indywidualności, a takie „bezbarwne” jednostki grupa zwyczajnie ignoruje, gdyż wydaje się, że nie mają nic do zaoferowania.. Co za tym idzie dzieci nie mogą mieć pozytywnej opinii o sobie, gdy zdają sobie sprawę z tego, że grupa ma o nich zdanie negatywne. Tak, więc nadmierny konformizm jest przede wszystkim szkodliwy dla psychicznego przystosowania dziecka.

Nonkonformizm, czyli niedostosowywanie się może być równie niebezpieczny dla prawidłowego przebiegu rozwoju społecznego. Dzieci, które nie potrafią lub nie chcą się dostosować będą uważane za tzw. wyrzutków społeczeństwa.. Za przyczyny nonkonformizmu u dzieci uznaje się brak motywacji do dostosowywania się, a także brak wiedzy na temat tego, czego grupa od nich oczekuje. Jeśli dziecko bardziej ceni sobie indywidualizm niż wartości płynące z przynależności do grupy w jego zachowaniu również będzie przeważać nonkonformizm.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.